

**Integrated Collaboration in the Community Enterprise
of Nong Ga Pattana Samakkee Agricultural Housewife Group
in Pran Buri Subdistrict, Pran Buri District,
Prachuap Khiri Khan Province ****

Bunyarit Petchtae *

Abstract

This article is a compilation of the findings from the research about the integrated collaboration in the Community Enterprise of Nong Ga Pattana Samakkee Agricultural Housewife Group in Pran Buri Subdistrict, Pran Buri District, Prachuap Khiri Khan Province. To understand the operation of the integrated collaboration in the community enterprise of Nong Ga Pattana Samakkee Agricultural Housewife Group and to study the problems and obstacles in the operation of the integrated collaboration in the community enterprise of Nong Ga Pattana Samakkee Agricultural Housewife Group, the researcher did both documentary research and an in-depth interview. The result of this study indicates that the government sector has been supporting the operation of the Nong Ga Pattana

* M. Pol. Sc. Candidate, Faculty of Political Sciences, Ramkhamhaeng University.

** Received March 23, 2021; Accepted June 30, 2021

Samakkee Agricultural Housewife Group's community enterprise. It helps develop the community by establishing a strong foundation in the community and focusing on improving the supporting factors which suit the condition of the community, relying mainly on the existing local wisdom and resources. The government encourages the community enterprise to run their businesses interdependently within the community and to establish a network both within the community and with related enterprises to further develop, receive outside supports, and create collaboration. The community is well responded to the government sector's policy. They improved their personnel and their organization and brought innovations in to help in the process of production and packaging. Their products are certified by the Food and Drug Administration (FDA), assuring that the products are credible, uncontaminated, and safe to consume. In addition, they plan their operation by distributing the work based on each individual's specialty and dividing the responsibilities into separated sectors which are ingredient provider, production, packaging, accounting, marketing, and management.

Keywords: Integration, Collaboration, Community Enterprise

การบูรณาการความร่วมมือทำวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หนองกาพัฒนาสามัคคี ต.ปราณบุรี อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์**

นายบุญฤทธิ์ เพชรแท้¹

บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้เป็นการเรียงข้อมูลที่ได้จากการทำวิจัยเรื่องการบูรณาการความร่วมมือทำวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี ต.ปราณบุรี อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ ทั้งนี้ เพื่อที่ความต้องการทราบถึงการดำเนินงานแบบบูรณาการความร่วมมือทำวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี และเพื่อที่จะศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการบูรณาการความร่วมมือทำวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี โดยผู้วิจัยได้พยายามรวบรวมข้อมูลทั้งส่วนที่เป็นเอกสาร และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ภาครัฐได้ทำการส่งเสริมการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี เป็นการพัฒนาจากการสร้างฐานรากในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มุ่งพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพชุมชน โดยอาศัยภูมิปัญญาและทรัพยากรที่มีอยู่เป็นสำคัญ รัฐบาลจะเน้นให้วิสาหกิจชุมชนทำธุรกิจแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในชุมชน สร้างเครือข่ายในชุมชน รวมถึงการสร้างเครือข่ายกับวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อการพัฒนาและการส่งเสริมภายนอก เพื่อสร้างความร่วมมือ ซึ่งในส่วนของชุมชนเองก็ได้ให้การตอบรับต่อนโยบายของทาง

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

** ได้รับบทความ 23 มีนาคม 2564; อนุมัติให้จัดพิมพ์ 30 มิถุนายน 2564

ภาครัฐได้เป็นอย่างดี มีการพัฒนาบุคลากร พัฒนางองค์กร การนำนวัตกรรมเข้ามาช่วย
ในด้านการผลิต การบรรจุภัณฑ์ ได้รับการผ่านมาตรฐาน อยู่. ทำให้สินค้ามีความ
น่าเชื่อถือ สะอาด ปลอดภัย และมีการวางแผนการดำเนินงานด้วยการแบ่งงานกันทำ
ตามความถนัด แบ่งหน้าที่รับผิดชอบออกเป็นส่วนๆ มีฝ่ายการจัดหาวัตถุดิบ ฝ่ายผลิต ฝ่าย
บรรจุภัณฑ์ ฝ่ายบัญชี ฝ่ายการตลาด และฝ่ายบริหาร

คำสำคัญ: การบูรณาการ, ความร่วมมือ, วิสาหกิจชุมชน

บทนำ: ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หมู่บ้านหนองกาตั้งอยู่ในตำบลปรางบุรี อำเภอปรางบุรี จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ มีประชากรกว่า 300 ครอบครัว ชาวบ้านในหมู่บ้านส่วนใหญ่
ทำเกษตรกรรม มีการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มแม่บ้าน
กลุ่มเกษตรกรทำไร่ปรางบุรี เป็นต้น เนื่องจากชาวบ้านมีอาชีพเกษตรกรเป็นหลักใน
ระหว่างที่รอการเพาะปลูกหรือระหว่างในช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิต ก็จะมีเวลาว่างรวมถึง
จากการใช้ชีวิตในชนบทมักจะมีปฏิสัมพันธ์กันที่แน่นแฟ้น จึงได้พบปะพูดคุยกันทุกวัน
และปรึกษากันว่าเราควรจะต้องกลุ่มแม่บ้านกันจึงเกิดกลุ่มแม่บ้านขึ้นมา

กลุ่มแม่บ้านหนองกา จัดตั้งเมื่อ วันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2521 มีสมาชิก
ทั้งหมด 15 คน ขณะนั้นมี นางกรองแก้ว แสงกล้า เป็นประธานกลุ่ม เดิมใช้ชื่อว่า กลุ่ม
แม่บ้านหนองกา ต่อมาปี 2523 นางซุ่ม ทิพนตร ได้รับเลือกเป็นประธาน ได้มีการประชุม
กันกับสมาชิกทุกเดือน เพื่อปรึกษาหารือว่า จะทำกิจกรรมของกลุ่ม ในที่ประชุมได้ลงมติ
กันว่า ให้ทำไร่แปลงรวม ปีแรกปลูกข้าวโพด ปลูกถั่ว ปลูกอ้อย ปลูกสับปะรด ปลูก
มะม่วง และปลูกต้นสนในที่สาธารณะในหมู่บ้านอีกด้วย ต่อมาในปี พ.ศ. 2534 ราคา

สับปะรดมีราคาตกต่ำซึ่งเป็นพืชที่ชาวบ้านหมู่บ้านหนองกาปลูกกันมากในพื้นที่ สับปะรดไม่ได้ขนาดก็ต้องทิ้งบ้าง ให้สัตว์เลี้ยงกินบ้าง จึงทำให้กลุ่มแม่บ้านหนองกา มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น จึงรับซื้อสับปะรดที่โรงงานไม่รับซื้อมาแปรรูป กลุ่มแม่บ้านจึงหัน มาทวนสับปะรดเป็นอาชีพหลักให้กับแม่บ้านเกษตรกรที่ไม่มียาชีพหรือเวลาเว้นว่างจาก การรกระยะเวลาที่พืชไร่ออกผลผลิต เริ่มแรกก็ทวนสับปะรดแบบธรรมดา และสับปะรด กวนใส่กะทิ ทำสับปะรดหยี และกล้วยกวน ซึ่งเป็นพืชอีกชนิดหนึ่งที่มีมากในหมู่บ้าน ได้ ส่งเข้าประกวดในงานเกี่ยวกับการแปรรูปผลไม้ซึ่งจัดในหลายพื้นที่ในเขตจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ จนได้รับรางวัลหลายครั้ง เนื่องจากการคำนึงถึงความสะอาด สุขอนามัยถูกหลักโภชนาการ และรสชาติที่ไม่เหมือนที่อื่น และยังได้รับมาตรฐาน จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) จนได้รับความไว้วางใจ จากมติประชาคมให้เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของตำบลปรางบุรีขณะนั้นไม่มี เงินทุนมากนัก จึงต้องกู้เงินจากกลุ่มออมทรัพย์ของหมู่บ้านเพื่อสร้างโรงเรือน และกู้เงิน จากองค์การบริหารส่วนตำบลโดยไม่มีดอกเบี้ยมาใช้หมุนเวียนภายในกลุ่ม จากเดิมใช้ การกวนแบบวิธีชาวบ้านจะมีแค่กระทะใบบัว และเตาทำจากถังน้ำมัน 200 ลิตร ต่อมา กลุ่มแม่บ้านหนองกาจึงได้รับการผลักดันจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 เลขทะเบียน 2770601/10003 ในชื่อใหม่ คือ กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี มีการแบ่งหน้าที่ภายในองค์กรอย่างเป็นระบบมากขึ้น จากนั้นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคีได้เริ่มปรับปรุงสถานที่การผลิต ตลอดจนมีโรงเรือนที่มิดชิด มีเครื่องทุ่นแรงในการผลิตทำให้ผลิตสินค้าได้มากขึ้น ด้าน การแปรรูปใช้ผลไม้หลากหลายชนิด เดิมซื้อจากเกษตรกรในชุมชน แต่เมื่อมีการสั่งซื้อ มากขึ้นจึงต้องหาซื้อวัตถุดิบจากพื้นที่ใกล้เคียง ผลผลิตหนึ่งที่กลุ่มผลิตมีอยู่ 10 ผลผลิตหนึ่ง 'ได้แก่' สับปะรดกวน มะม่วงกวน ลูกอมโบราณ ซึ่ง 3 ผลผลิตนี้ ยังมีบริษัทมารับซื้อ

เพื่อส่งไปขายยังต่างประเทศ กล้วยหอมกวน ขนุนกวน พักทองกวน มะเขือเทศกวน สับปะรดสอดไส้กล้วย สับปะรดหอยี ลูกหม่อนหอยี ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นจะผลิตโดยปราศจากการปรุงแต่ง มีการบรรจุภัณฑ์ที่ถูกต้องลักษณะมีความชำนาญในการผลิต มีมาตรฐานการรับรองคุณภาพ มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมเข้ามาสอนการทำบรรจุภัณฑ์ให้มีรูปแบบที่ทันสมัยยิ่งขึ้นจนทำให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคีมีความเข้มแข็งและยั่งยืนได้มาจนถึงปัจจุบันและยังสามารถดำเนินงานไปในอนาคตจากการบูรณาการความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี ด.ปราณบุรี อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการบูรณาการความร่วมมือทำวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการบูรณาการความร่วมมือทำวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางและการปรับปรุงการบูรณาการความร่วมมือทำวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค และผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาการบูรณาการความร่วมมือวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี โดยใช้การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยสนาม (Field Research)

ขอบเขตด้านประชากร

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน และบุคลากรของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี ต.ปราณบุรี อ.ปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์

ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาการบูรณาการความร่วมมือวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคีโดยทำการศึกษาที่ หมู่บ้านหนองกา ตำบลปราณบุรี อำเภอปราณบุรีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ขอบเขตด้านเวลา

ตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม – 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2563

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการดำเนินการบูรณาการความร่วมมือวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของการบูรณาการความร่วมมือวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี
3. นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาเสนอแนะเป็นแนวทางและการปรับปรุงการบูรณาการความร่วมมือวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคีต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย โดยเป็นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) อันประกอบไปด้วย

- 1.) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)
- 2.) การสัมภาษณ์เจาะลึก (In Depth Interview)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้กำหนดกระบวนการในการเก็บข้อมูล ได้แก่ กระบวนการในการเก็บข้อมูลโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแนวทางในการเก็บข้อมูลโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การพบปะพูดคุยกับสมาชิกกลุ่ม การสังเกต การจดบันทึก โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เป็นกระบวนการเก็บข้อมูลตามแนวทางของกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการตอบประเด็นสัมภาษณ์ และข้อมูลจากเอกสารจะถูกนำมาวิเคราะห์และประมวลผลโดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแง่ต่าง ๆ ตามข้อเท็จจริง ทั้งในเชิงเหตุและผล ซึ่งการวิเคราะห์จะออกมาในลักษณะของการพรรณานำไปสู่คำตอบในการศึกษาวิจัยและสรุปตามหลักวิชาการประกอบการเขียนวิจัย เพื่อให้เห็นถึงบทบาท การดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคของการบูรณาการความร่วมมือ การทำวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคีต่อไป

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาถึงการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการบูรณาการความร่วมมือทวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี ก็จะเห็นว่าปัญหาในตอนต้นก็จะเป็นปัญหาเงินทุน โรงเรือน และเครื่องจักร หน่วยงานของภาครัฐก็ได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือตั้งแต่การก่อตั้งกลุ่มในเรื่องของเงินทุน โรงเรือน และเครื่องจักร เป็นการประสานงานตั้งแต่การได้รับคำแนะนำให้จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนเพื่อได้รับงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐจำนวนมาก และได้รับการดูแลมาโดยตลอด มีการพัฒนาบุคลากร พัฒนาองค์กร การนำนวัตกรรมเข้ามาช่วยในด้านการผลิต การบรรจุภัณฑ์ ได้รับการผ่านมาตรฐาน อย. ทำให้สินค้ามีความน่าเชื่อถือ สะอาด ปลอดภัย ทางกลุ่มจะมีแผนการดำเนินงานด้วยการแบ่งงานกันทำตามความถนัด แบ่งหน้าที่รับผิดชอบออกเป็นส่วน ๆ มีฝ่ายการจัดหาวัตถุดิบ ฝ่ายผลิต ฝ่ายบรรจุภัณฑ์ ฝ่ายบัญชี ฝ่ายการตลาด และฝ่ายบริหาร ในขณะที่ดำเนินงานก็จะมีอุปสรรคและปัญหาอยู่บ้าง เช่น การขาดเงินทุนในการขยายโรงเรือน ขาดเครื่องจักร ขาดทักษะในการนำเสนอสินค้า ขาดบุคลากรในการใช้สื่อออนไลน์ในการโปรโมตสินค้า เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ ก็ได้ทำการปรึกษากับหน่วยงานที่รับผิดชอบ ก็ช่วยให้เกิดการประสานงานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก็ได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดี มีการแนะนำหาทางออก รวมถึงส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่ม ส่วนข้อเสนอแนวทางและการปรับปรุงการบูรณาการความร่วมมือของกลุ่ม ควรที่จะมีการเปิดประชุมเข้ามารับฟังปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มโดยตรงเพื่อผลสัมฤทธิ์ในการแก้ปัญหา ช่วยประหยัดเวลาการส่งต่อข้อมูล รับข้อมูลที่ไม่มีการบิดเบือนจากปัญหาที่แท้จริง รวมถึงการให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่

ตั้งแต่การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนก็จะได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่เกษตรตำบล เพื่อผลประโยชน์แก่กลุ่ม ส่งต่อมายังสำนักงานเกษตรอำเภอในการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน รวมถึงการดูแลการดำเนินงาน มีการประเมินรายปีเพื่อต่อทะเบียนวิสาหกิจ และรับงบประมาณปีในการสนับสนุน และส่งเสริมวิสาหกิจให้มั่นคง กรมพัฒนาชุมชนก็มีส่วนช่วยในการพัฒนาบุคลากร พัฒนานวัตกรรม ส่งเสริมการตลาด เพิ่มช่องทางการขายให้กับกลุ่มมีงบมาช่วยเหลือในการซื้อเครื่องจักร และอุปกรณ์ในการผลิตอยู่บ่อยครั้ง ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลก็จะช่วยในเรื่องเครื่องจักร การให้กู้ยืมเงินโดยไม่มีดอกเบี้ย การประสานหน่วยงานที่สามารถส่งเสริมหรือสนับสนุนวิสาหกิจได้ รวมถึงประสานงานการของงบประมาณในการสร้างโรงกวนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด การให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐตั้งแต่การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี เป็นความร่วมมือตั้งแต่หน่วยงานภาครัฐ ในระดับล่างขึ้นไปจนถึงระดับจังหวัดแต่ละหน่วยงานมีการให้ความร่วมมือกันแต่ละหน้าที่ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกันจึงต้องอาศัยความร่วมมือ การประสานงานของแต่ละกลุ่มเข้าด้วยกัน เพื่อให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มการมีแบบแผนที่จะให้วิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านหนองกาพัฒนาสามัคคี เติบโตอย่างเข้มแข็ง มั่นคง ทั้งนี้เมื่อกลุ่มมีปัญหาหรืออุปสรรคก็สามารถขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานภาครัฐได้ค่อนข้างง่าย เป็นการบูรณาการความร่วมมือของภาครัฐอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะเป็นตั้งแต่การสร้างโรงเรือน การพัฒนาเครื่องจักร การนำนวัตกรรมเข้ามาส่งเสริม การพัฒนาบุคลากร พัฒนางค์กร พัฒนาการตลาด รวมถึงการเพิ่มช่องทางในการขายสินค้าให้กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ในอนาคต โดยที่กลุ่มสามารถพึ่งตนเองได้ และเติบโตไปถึงขั้นสูงสุดของเป้าหมายกลุ่มที่ได้ตั้งไว้

อภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูลการบูรณาการความร่วมมือทำวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี ต.ปรางบุรี อ.ปรางบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ อภิปรายผลได้ดังนี้ จากผลการศึกษาเห็นได้ว่า ภาครัฐส่งเสริมการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองกาพัฒนาสามัคคี เป็นการพัฒนาจากการสร้างฐานรากในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มุ่งพัฒนา ปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพชุมชน โดยอาศัยภูมิปัญญาและทรัพยากรที่มีอยู่เป็นสำคัญ รัฐบาลจะเน้นให้วิสาหกิจชุมชนทำธุรกิจแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในชุมชน สร้างเครือข่ายในชุมชน รวมถึงการสร้างเครือข่ายกับวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกันเพื่อการพัฒนาและการส่งเสริมภายนอก เพื่อสร้างความร่วมมือ ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน สอดคล้องกับผลการศึกษาของพิสิฐ (2554) และวรชัย (2559) ดังนั้น การให้การสนับสนุนการดำเนินการของวิสาหกิจชุมชน หรือพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ สร้างกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐกับประชาชนในชุมชนในรูปของประชาคม เพื่อเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพให้การสนับสนุนด้านความรู้ และทักษะในการบริหารจัดการที่จำเป็นแก่องค์กรชุมชน เพื่อให้มีขีดความสามารถในการบริหารงานการแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูเศรษฐกิจของชุมชนด้วยตนเอง พัฒนาชุมชนและสภาพแวดล้อม ให้มีความพร้อมในแง่ทักษะฝีมือแรงงานที่จะเป็นแหล่งรองรับการว่าจ้าง การผลิตจากภาคธุรกิจเอกชน ให้การสนับสนุนการดำเนินการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตของชุมชนให้มีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ตลอดจนการส่งเสริมด้านการตลาดเพื่อเป็นแหล่งรองรับผลิตภัณฑ์ของชุมชน และส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตของชุมชนกับภาคธุรกิจเอกชน จะช่วยส่งเสริมให้เกิดประสิทธิผล

ในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในด้านการบูรณาการความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อาทิ งานของคันธรส (2555) จุฑามาส (2554) และ อภิชาติ (2553) ตัวอย่างเช่น ในการพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานราชการ และองค์การต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่นของนคราญ กาญจนประเสริฐ และคณะ (2547) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาอาชีพเชิงวิสาหกิจชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลมะตูม เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานราชการ และองค์การ ต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประชุมสร้างความเข้าใจระหว่างผู้วิจัย และพหุภาคีที่เกี่ยวข้อง การจัดเวที ประชาคม สัมภาษณ์เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพของชุมชนมีทุนภูมิปัญญา ทรัพยากรท้องถิ่น ที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา ประชาชนมีความต้องการที่จะพัฒนาอาชีพเสริม ได้แก่ แปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร หัตถกรรมพื้นบ้าน ปลูกพืชการเกษตร และการประมงน้ำจืด การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งควรปรับปรุงความร่วมมือของบุคลากรในองค์การ การมีส่วนร่วมของประชาชน การบริหารอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ เป็นต้น แนวทางการพัฒนา คือ การยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับกระบวนการทัศน์ของบุคลากรและประชาชน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการทำงานและความร่วมมือกัน สอดคล้องกับที่ โกสินทร์ (2558) วรรณพงศ์ (2560) หรือ สมจินตนา และคณะ (2560) ได้เสนอไว้

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรเป็นสื่อกลางเพื่อจัดหากองทุนหรือแหล่งเงินกู้ที่มีดอกเบี้ยต่ำให้กับสมาชิกของวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีเงินทุนน้อยสามารถหาแหล่งทุนในการพัฒนาสินค้าเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้

2. รัฐบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจนที่เป็นรูปธรรมในการสนับสนุนส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน อาทิ การจัดอบรมให้ความรู้กับสมาชิกในการผลิตสินค้าและบริการ ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง จนถึงการมีทักษะขั้นสูงในการต่อยอดเพื่อแข่งขัน

3. หน่วยงานของรัฐควรสนับสนุนให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรื่องช่องทางการจัดจำหน่ายแบบออนไลน์ จ่ายเงินแบบออนไลน์ เพื่อความสะดวกในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย สะดวก รวดเร็ว และตามความต้องการของผู้ซื้อในตลาดปัจจุบัน

4. หน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลวิสาหกิจชุมชนโดยตรง ควรมีการให้ความรู้จัดอบรมทำความเข้าใจและให้คำชี้แนะแก่ผู้นำวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ผู้นำสามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

5. วิสาหกิจชุมชนควรสร้างการตระหนักรู้ในเรื่องของความร่วมมือของสมาชิกกับเจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้สมาชิกเข้าใจในบทบาทหน้าที่และให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เพื่อประสาน ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะร่วมกัน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนต่อไป

6. วิสาหกิจชุมชนควรมุ่งเน้นการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการถ่ายทอดความรู้จากปราชญ์ชาวบ้านไปสู่คนรุ่นหลัง เพื่อไม่ให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสูญหายไป รวมถึงแนะนำให้คนรุ่นหลังเข้ามา เรียนรู้การดำเนินงานเพื่อกระตุ้นความสนใจ ทำให้คนรุ่นหลังเข้ามาบริหารวิสาหกิจชุมชนรุ่นต่อไป

7. วิสาหกิจชุมชนควรมุ่งเน้นการพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพ พร้อมทั้งหาข้อมูล และติดตามความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนไป เพื่อเป็นการแก้ปัญหาด้านการแข่งขันที่ วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ไม่สามารถรักษาลูกค้าเดิมได้ และควรนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มา ใช้ในการผลิต การใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนสามารถ แข่งขันได้ในตลาดปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- โกสินทร์ ชำนาญพล. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการเครือข่ายการตลาด วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาพัฒนศึกษา.
- คันธรส อยู่คง. (2555). ความร่วมมือของผู้นำชุมชนในการพัฒนาตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในตำบลน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, คณะรัฐศาสตร์.
- จุฑามาส ชโลธร. (2554). การเพิ่มประสิทธิภาพของวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่น ในอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี: กรณีศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านคลองมือไทร. (งานนิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์.
- ดวงทิพย์ วิบูลศักดิ์ชัย. (2555). การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคอุตสาหกรรม. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการอุดมศึกษา.

พรรณพิลาศ เกิดวิชัย. (2559). การพัฒนารูปแบบสภาพแวดล้อมเชิงสร้างสรรค์ออนไลน์ตามแนวคิด หุ่นส่วนภาคเอกชนที่เสริมสร้างพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมของครูปฐมวัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์.

พิสิฐ เทพไกรวัล. (2554). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการการศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.

เพียงใจ น้อยดี. (2553). การดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.

วรชัย วิภูอุปโภคตร. (2559). การนำเสนอรูปแบบและกลยุทธ์การบริหารจัดการเครือข่าย มหาวิทยาลัยระดับภูมิภาค. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์.

วรรณพงศ์ ช่วยรักษา. (2560). แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน: กรณีศึกษากลุ่มสตรีทอผ้าฝ้ายย้อมคราม บ้านถ้ำเต่า จังหวัดสกลนคร. (งานนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, คณะการจัดการและท่องเที่ยว.

วิรัช ศิริวัฒน์. (2561). แนวความคิดเชิงทฤษฎีในการบริหารธุรกิจ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิพร เกตุแก้ว. (2558). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมจินตนา จิรายุกุล, วินัยธร วิชัยดิษฐ์ และ วรณภา โพธิ์ผลิ. (2560). รายงานการ
วิจัยการพัฒนาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน เขตธนบุรีเพื่อเสริมสร้าง
ความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชนอย่าง ยั่งยืนตามปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, สำนักวิทยบริการและ
เทคโนโลยีสารสนเทศ

อภิชาติ มหาราชเสนา. (2553). กระบวนการจัดการกลุ่มสู่การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน:
กรณีศึกษาบ้านธูปสมุนไพร่ ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัด
สมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระ
นคร, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, สาขาสังคมวิทยา.